

Kijowski, Jerzy

Sesja popularno-naukowa "Tradycje niepodległościowe na Mazowszu Północno-wschodnim

Zeszyty Naukowe Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego 10, 298-299

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jerzy Kijowski

SESJA POPULARNO - NAUKOWA „TRADYCJE NIEPODLEGŁOŚCIOWE NA MAZOWSZU PÓŁNOCNO-WSCHODNIM”

Organizatorami sesji, oprócz Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego im. Adama Chętnika byli: Urząd ds. kombatantów i Osób Represjonowanych, Komitet Badań Naukowych, Urząd Wojewódzki i Zespół Kolegiów Nauczycielskich. Patronat nad sesją objął wojewoda ostrołęcki mgr Jerzy Dobek.

Sesja odbyła się 8 listopada 1996r. w przededniu Święta Niepodległości, stanowiąc jeden z ważniejszych elementów jego obchodów w województwie ostrołęckim. W dużej sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego, będącej miejscem obrad, zebrało się około 250 osób. Byli to członkowie Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego, kombatanci, przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, wojska, duchowieństwa, nauczycieli oraz młodzież szkolna i studencka.

Mottem sesji były słowa filozofa rzymskiego Lucjusz Seneki: „*Każdy lud może żyć i rozwijać się tylko dotąd, dokąd zna i miłuje swoją przeszłość a ginie gdy traci dla niej szacunek*”.

Przedstawione na sesji materiały miały właśnie za zadanie ukazać ową przeszłość i związane z nią tradycje. Przygotowanych zostało w sumie 12 wystąpień, z których 8 zostało wygłoszonych a 4 złożone do protokołu. Po otwarciu sesji, przez wiceprezesa Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego im. A. Chętnika Kazimierza Parszewskiego, przewodnictwo obrad objął członek Prezydium OTN Jerzy Kijowski.

Powitalne przemówienie w imieniu władz wojewódzkich wygłosił wicewojewoda ostrołęcki a równocześnie prezes Zarządu Głównego Związku Kurpiów Stanisław Kubel. Nawiązał w nim m. in. do mało znanych tradycji niepodległościowych Kurpiowszczyzny z wieku XVII i XVIII.

Wśród referentów były 4 osoby z Warszawy, po jednej z Pułtusza i Łomży oraz 6 miejscowych historyków - regionalistów. Niezwykle interesująca była treść referatów ukazująca tytułową tematykę w różnorodnych aspektach i w różnych okresach czasowych. Nie sposób rzecz jasna omówić wszystkie reprezentowane na sesji referaty i komunikaty, wspomnę więc tylko niektóre z nich. I tak np. prof. Adam Dobroński przedstawił kontrowersje wokół tradycji niepodległościowych dawniej i dziś, ukazując zmiany, jakie zaszły w wyniku transformacji ustrojowej w Polsce i jak te zmiany oddziałują na nasze histo-

ryczne tradycje. Prof. Andrzej Skrzypek i dr Sławomir Kalbarczyk zajęli się tematem będącym do niedawna „białą plamą” w historiografii, mianowicie zbrodniami stalinowskimi na narodzie polskim w okresie wojny i po wojnie, wykorzystując przy tym nowe, nieznane dotąd źródła archiwalne. Również referat dr. Janusza Szczepańskiego dotyczący rzadko dotąd eksponowanych problemów, tj. miejsca wojny 1919 - 1920r. z Rosją Radziecką w tworzeniu tradycji niepodległościowych, podobnie jak dr. Leszka Ząbka, podejmującego trudną i złożoną sprawę patriotycznego podziemia po II wojnie światowej na naszym terenie były bardzo interesujące.

Inne wystąpienia mówiły o roli szkoły w kształtowaniu tradycji niepodległościowych (dr Henryk Maćkowiak) bądź Muzeum Okręgowego (mgr Bernard Kielak), bądź też Zeszytów Naukowych OTN (mgr Jerzy Kijowski).

Wszyscy referenci bardzo szeroko wykorzystali źródła naukowe i to bardzo różnorodne, a więc przede wszystkim materiały archiwalne, prasę, relacje i wspomnienia.

Na zakończenie obrad głos zabrał prof. Michał Gnatowski, prorektor białostockiej filii Uniwersytetu Warszawskiego. Pozytywnie ocenił on zarówno dobór tematyki referatów jak też ich treść.

Podczas sesji czynny był kiermasz wydawnictw regionalnych, głównie z dziedziny historii.

Dla osób, które nie miały możliwości uczestniczenia w sesji, a zainteresowane są prezentowanymi tam wystąpieniami, Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe im. A. Chętnika zamierza w najbliższym czasie wydać drukiem materiały posesyjne.